

Η παρακάτω αφίσα (όπως και πολλές άλλες παρόμοιες) αναφέρεται στην έλλειψη τροφίμων που ήταν βασικό πρόβλημα στη Δημοκρατική ζώνη. Αρκετές ήταν οι αιτίες που προκαλούσαν αυτή την έλλειψη. Πρώτον, το σύστημα ελέγχου των τιμών (tasas) αποθάρρυνε την παραγωγή αγροτικών προϊόντων για την αγορά. Τόσο οι μεμονωμένοι αγρότες όσο και οι αναρχικές/σοσιαλιστικές κολεκτίβες που είχαν δημιουργηθεί στο

αφίσες από την Ισπανική Επανάσταση

Ξεκίνημα της εξέγερσης πίστευαν πως δε θα εξασφάλιζαν μια καλή τιμή στην αγορά για τα προϊόντα που παρήγαγαν. Δεύτερον, όσο συνεχιζόταν ο πόλεμος, η αξία του Δημοκρατικού νομίσματος έπεφτε, πράγμα που έκανε πολλούς κατοίκους της υπαίθρου απρόθυμους να ανταλλάξουν τα προϊόντα τους με αυτό που περιφρονητικά αποκαλούσαν

«κόκκινο χρήμα». Τρίτον, οι κυβερνητικοί στρατιώτες και οι πολιτοφυλακές, οι οποίοι δυσανασχετούσαν με τις τιμές που επέβαλλαν οι αγρότες, συχνά επιδίδονταν σε λεηλασίες. Απέναντι σε αυτή την κατάσταση οι αγρότες απαντούσαν με την απόκρυψη των προϊόντων τους, επιστρέφοντας έτσι σε μορφές αυτάρκειας.

αφίσες από την Ισπανική Επανάσταση

Η προπαγάνδα καλούσε σε αύξηση της παραγωγής (“Aumentando la producció”, αφίσα των CNT-FAI) αποφεύγοντας να αναφερθεί στον έλεγχο των τιμών, τον πληθωρισμό και την ανασφάλεια των αγροτών. Άλλες αφίσες υιοθέτησαν μια διαφορετική προσέγγιση εκθειάζοντας τους αγρότες και εξομοιώνοντας τους με τους στρατιώτες που πολεμούσαν, καλώντας τους να πειθαρχήσουν. (“Disciplina”, αφίσα του Estat Catalá).

Το χαμηλό επίπεδο βιομηχανικής παραγωγής στη Δημοκρατική ζώνη προκαλούσε απογοήτευση τόσο στους δημοκρατικούς όσο και στους επαναστάτες. Οι λόγοι αυτής της στασιμότητας ήταν πολλοί. Ο πόλεμος προκάλεσε έλλειψη σε πρώτες ύλες. Πολλοί εργάτες αντιλαμβάνονταν την επανάσταση με ένα δικό τους τρόπο. Για αυτούς, η επανάσταση σήμαινε λιγότερη ή και καθόλου δουλειά, κάτι που αναπόφευκτα οδήγησε

αφίσες από την Ισπανική Επανάσταση

στην πώση της παραγωγικότητας. Οι καλλιτέχνες της προπαγάνδας δοξάζοντας την «εργασία» την προέτρεπαν να παράγει περισσότερο. Σχεδιάζαν αφίσες όπου ο πόλεμος ταυτιζόταν με την εργασία και τα μέσα παραγωγής με τα όπλα ή παρουσίαζαν τον εργάτη ως μύδη πολεμιστή (“Obrero, Trabaja”). Για τον ισπανικό σοσιαλιστικό ρεαλισμό, η σκληρή δουλειά ήταν η ουσία του αντιφασισμού.

Η παραδοσιακή Ισπανία με τις αναρίθμητες αργίες έπρεπε να αναμορφωθεί. Οι Ισπανοί επαναστάτες επέβαλαν ένα νέο εορτολόγιο, το οποίο έγινε δεκτό με αρνητικά συναισθήματα. Για παράδειγμα στη Βαρκελώνη οι εργαζόμενοι εξακολουθούσαν να

αφίσες από την Ισπανική Επανάσταση

μην πατάνε στη δουλειά την περίοδο των Χριστουγέννων και της πρωτοχρονιάς. Στην παραπάνω αφίσα ένας στρατιώτης επιτίθεται στην αργία του Σαββάτου («Αφανίστε τις γιορτές» , “Fora Festes”, αφίσα του PSUC).

Η πολιτική στράτευση μετέτρεπε το προσωπικό σε πολιτικό. Οι υποτιθέμενα προσωπικές (και σε μεγάλο βαθμό αρσενικές) έξεις - όπως το κάπνισμα, το ποτό και η συνναστροφή με πόρνες- καταδικάζονταν ηθικά ως κοινωνικά ολέθριες. Μια αφίσα της CNT παρουσιάζει έναν άντρα που περιβάλλεται από μεγάλα μπουκάλια κρασιού

αφίσα από την Ισπανική Επανάσταση

να καπνίζει (μια έξη αντιπροσωπευτική της έλλειψης αυτοπειθαρχίας, σε αντίθεση με τους στρατευμένους εργάτες και τους στρατιώτες που ποτέ δεν απεικονίζονταν να καπνίζουν). Η προειδοποίηση είναι ανατριχιαστική: «Ο μέθυσος είναι ένα παράσιτο. Ας τον εξολοθρεύσουμε».

Η πορνεία ήταν διαδεδομένη στη Δημοκρατική ζώνη και ενδεχομένως προκαλούσε μεγαλύτερη ανησυχία από την κατανάλωση αλκοόλ. Με το ξεκίνημα του πολέμου, πριν την εμφάνιση του πληθωρισμού, οι καλοπληρωμένοι κυβερνητικοί στρατιώτες και

αφίσες από την Ισπανική Επανάσταση

πολιτοφύλακες κυνηγούσαν την ευχαρίστηση στη συναναστροφή με πόρνες. Σε κάποιες στρατιωτικές μονάδες τα αφροδίσια νοσήματα έθεσαν πολύ περισσότερους άντρες

εκτός μάχης απ’ ότι τα εκθρικά πυρά. Οι αφίσες επιτίθεντο σε αυτή την ηθική, πολιτική και βιολογική απειλή. Μια από αυτές παρουσιάζει μια γυναίκα της νύκτας ως επικίνδυνο πειρασμό (“Peligro”). Μια άλλη, απευθυνόμενη στο ένστικτο της αυτοσυντήρησης του

αφίσες από την Ισπανική Επανάσταση

στρατιώτη, του ζητάει να προστατέψει την υγεία του από τις κοινωνικές ασθένειες, οι οποίες, με σωβινιστικό τρόπο, αποδίδονται αποκλειστικά στις γυναίκες (“Atención”).

Τέλος, μια αφίσα που γεφυρώνει την μετάβαση από την προπολεμική στην μεταπολεμική μαζική κουλτούρα (“Nuestra obra”). Όπως οι αμερικάνικες και οι εθνικοσοσιαλιστικές διαφημίσεις εξυμνεί την ανάπτυξη της μαζικής παραγωγής-μαζικής κατανάλωσης (στη συγκεκριμένη περίπτωση το ιδιωτικό αυτοκίνητο). Η CNT ισχυριζόταν πως στα εργοστάσιά της στη Βαρκελώνη κατασκευάστηκε το πρώτο μαζικής παραγωγής όχημα στην Ισπανία. Ένα κοκκινόμαυρο αμάξι που το κρατά ένα καλλίγραμμα γυναικείο χέρι και

αφίσες από την Ισπανική Επανάσταση

όχι η γνωστή γροθιά του στρατευμένου εργάτη. Η αφίσα προεικονίζει την μελλοντική κοινωνία όπου το αυτοκίνητο γίνεται το επίκεντρο της μαζικής κατανάλωσης.

Πηγή των κειμένων με τα οποία σχολιάζονται οι αφίσες, αποτέλεσε το κείμενο του Μάικλ Σάιντμαν, *Spanish Civil War: Propaganda posters (loyalist)*